

MA TRẬN ĐỀ KIỂM TRA CUỐI HỌC KỲ I MÔN NGỮ VĂN, LỚP 10
THỜI GIAN LÀM BÀI: 90 PHÚT

TT	Kĩ năng	Nội dung/đơn vị kiến thức	Mức độ nhận thức								Tổng
			Nhận biết		Thông hiểu		Vận dụng		Vận dụng cao		
			TNKQ	TL	TNKQ	TL	TNKQ	TL	TNKQ	TL	
1	Đọc	Thơ (đường luật)	4	0	3	1	0	1	0	1	10
		Tỉ lệ (%)	20%		15%	5%		10%		10%	60
2	Viết	Viết văn bản nghị luận phân tích, đánh giá một tác phẩm văn học								1	1
		Tỉ lệ (%)		10		15		10		5	40
Tổng			20	10	15	20	0	20	0	15	100
Tỉ lệ %			30%		35%		20%		15%		
Tỉ lệ chung			65%				35%				

ĐỀ KIỂM TRA CUỐI HỌC KỲ I

Môn: Ngữ văn lớp 10

(Thời gian làm bài: 90 phút không kể thời gian giao đề)

I. ĐỌC HIỂU (6.0 điểm)

Đọc bài thơ sau:

Mỗi lần nắng mới hắt bên song,
Xao xác gà trưa gáy náo nùng,
Lòng rười buồn theo thời dĩ vãng,
Chấp chờn sống lại những ngày không.

Tôi nhớ me tôi, thuở thiếu thời
Lúc người còn sống, tôi lên mười;

Mỗi lần nắng mới reo ngoài nội,
Áo đỏ người đưa trước giậu phơi,

Hình dáng mẹ tôi chứa xoá mờ
Hãy còn mường tượng lúc vào ra:
Nét cười đen nhánh sau tay áo
Trong ánh trưa hè trước giậu thưa.

(*Nắng mới* - Thi nhân Việt Nam, trang 266, NXB Văn học, Hà Nội, 1988).

Lựa chọn đáp án đúng:

Câu 1. Bài thơ trên được viết theo thể thơ nào?

- A. Thơ tự do. B. Thơ lục bát.
C. Thơ bảy chữ. D. Thơ thất ngôn bát cú Đường luật.

Câu 2. Xác định từ láy gợi tả âm thanh trong hai câu thơ sau

Mỗi lần nắng mới hắt bên song,
Xao xác gà trưa gáy náo nùng,

- A. Nắng mới. B. Bên song.
C. Xao xác. D. Náo nùng.

Câu 3. Nhân vật trữ tình trong bài thơ là ai?

- A. Người mẹ. B. Người bố.
C. Tôi. D. Nắng mới.

Câu 4. Tìm từ Hán Việt trong câu thơ sau:

Tôi nhớ me tôi, thuở thiếu thời
Lúc người còn sống, tôi lên mười;

- A. Me tôi. B. Thiếu thời.
C. Sống. D. Người.

Câu 5. Hình ảnh người mẹ được thể hiện như thế nào qua hai câu thơ cuối?

A. Người mẹ thôn quê với nụ cười tươi tắn ẩn hiện sau tay áo trong nắng trưa hè trước giậu thưa.

B. Người mẹ thôn quê đứng trước giậu thưa trong nắng trưa hè.

C. Người mẹ hiền dịu giấu mặt sau tay áo trong nắng trưa hè.

D. Người mẹ thành thị với nét cười đen nhánh sau tay áo trong nắng trưa hè.

Câu 6. Tác dụng của biện pháp tu từ nhân hoá trong câu thơ sau

Mỗi lần **nắng mới** reo ngoài nội,

A. Diễn tả không gian bao la, rộng lớn.

B. Diễn tả không gian gần gũi, thân thuộc.

C. Diễn tả không khí vui tươi mỗi khi nắng mới xuất hiện; tăng sức gợi hình gợi cảm cho câu thơ.

D. Diễn tả không gian ấm cúng của một gia đình trong mùa hè.

Câu 7. Đáp án nào là nội dung của bài *Nắng mới*?

A. Bộc lộ tình yêu thiên nhiên, yêu đất nước của Lưu Trọng Lư.

- B. Viết về cảnh sắc mùa hè ở Đồng bằng Bắc Bộ.
 C. Bộc lộ tâm trạng vui tươi khi nắng mới hắt bên song.
 D. Bộc lộ tâm trạng rười rượi buồn, nhớ thương, hoài niệm về người mẹ đã khuất.

Trả lời câu hỏi:

Câu 8. Không gian, thời gian được gợi ra trong bài thơ có vai trò như thế nào trong việc biểu hiện tâm trạng của nhân vật trữ tình?

Câu 9. Nhận xét hình ảnh người mẹ được tác giả thể hiện trong bài thơ.

Câu 10. Từ tình cảm với người mẹ được tác giả gửi gắm trong bài thơ, anh/chị hãy viết từ 3-5 câu trình bày suy nghĩ của mình về tình mẫu tử.

II. VIẾT (4.0 điểm)

Viết bài văn ngắn (khoảng 500 chữ) trình bày suy nghĩ của anh/ chị về vai trò của tình cảm gia đình trong xã hội hiện đại.

.....**Hết**.....

HƯỚNG DẪN CHẤM ĐỀ KIỂM TRA CUỐI KỲ I
Môn Ngữ văn, lớp 10

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I	ĐỌC HIỂU		6.0
	1	A	0.5
	2	C	0.5
	3	C	0.5
	4	B	0.5
	5	A	0.5
	6	C	0.5
	7	D	0.5
	8	Từ không gian và thời gian hiện tại đó là một buổi trưa buồn bên song cửa sổ, nhà thơ trở về không gian, thời gian của hoài niệm với nỗi nhớ da diết về mẹ.	0.5
	9	Người mẹ nông thôn bình dị, thân thuộc nhưng cũng thật đẹp hiện lên trong hoài niệm, trong ký ức của nhà thơ.	1.0
	10	HS có thể trình bày suy nghĩ/ cảm nhận của mình về tình mẫu tử, đảm bảo yêu cầu nội dung và hình thức. Có thể triển khai các ý sau: - Tình mẫu tử là tình cảm mẹ con thiêng liêng, cao quý;	1.0

	Không gì có thể thay thế được. Tình mẫu tử tiếp thêm sức mạnh cho con người vượt qua những khó khăn thách thức trong cuộc sống; Hướng con người đến cái thiện; Làm tâm hồn mỗi người ấm áp hơn...	
II	VIẾT	4.0
	<i>a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận văn học</i>	0.25
	<i>b. Xác định đúng vấn đề nghị luận: vai trò của tình cảm gia đình trong xã hội hiện đại.</i>	0.5
	<i>c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm</i> Học sinh vận dụng các thao tác lập luận phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận theo nhiều cách nhưng phải nêu và lí giải được suy nghĩ của bản thân. Có thể trình bày theo hướng sau: - <i>Giải thích:</i> + Gia đình: là nơi những người có quan hệ gần gũi hoặc có cùng huyết thống chung sống dưới một mái nhà, cùng nhau làm ăn, phát triển dựa trên nền tảng yêu thương và đùm bọc nhau. → Gia đình có vai trò vô cùng quan trọng đối với cuộc sống con người, là nơi con người khôn lớn, phát triển cả về thể xác và tâm hồn. b. Phân tích + Gia đình là cái nôi đầu tiên nâng đỡ con người, là nơi cha mẹ sinh ra ta, là nơi uôi dưỡng ta lớn lên thành người và cũng là nơi chúng ta quay về tìm lại bình yên sau những khó khăn, giông bão ngoài xã hội. + Gia đình, nơi có cha mẹ, người thân yêu, những người dạy ta nhiều điều hay lẽ phải, dạy ta cách làm người, là nền tảng để ta vững bước trên con đường đời. + Trong xã hội hiện đại ngày nay, những giá trị truyền thống có nguy cơ mai một, thì chỉ có gia đình là nơi mọi người yêu thương nhau vô điều kiện, giữa một xã hội xô bồ thì gia đình là nơi yên bình nhất, là mái ấm, nơi hạnh phúc nhất của chúng ta. Dù trong bất cứ thời gian nào, giai đoạn nào thì gia đình đều có vai trò quan trọng. c. Phản đề Bên cạnh đó vẫn còn có nhiều người chưa nhận thức được tầm quan trọng của gia đình, sống vô tâm, hời hợt thờ ơ với mọi người. Cũng có những người thiếu đi sự may mắn, không có gia đình hoặc có một gia đình chưa trọn vẹn.	0,5
		1,5
		0,5

		<i>d. Chính tả, ngữ pháp</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt	0.25
		<i>e. Sáng tạo:</i> Bài viết có giọng điệu riêng, cách diễn đạt sáng tạo, văn phong trôi chảy.	0.5

Quảng Ngãi, ngày 19/10/2022
 Người soạn đề kiểm tra

Nguyễn Dịu Tâm